

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.113/2022/4.

A tanács tagjai:

Dr. Kovács Zsuzsanna a tanács elnöke

Dr. Pataki Árpád előadó bíró

Dr. Stark Marianna bíró

A felperes:

felperes (cím)

A felperes képviselői:

dr. Sepsi Tibor Lajos ügyvéd (cím1) és dr. T. Tóth Balázs ügyvéd (cím1)

Az alperes:

alperes (cím2.)

Az alperes képviselője:

Dr. Kovács Loránd Ügyvédi Iroda (cím3, ügyintéző: dr. Kovács Loránd ügyvéd)

A per tárgya:

Sajtó-helyreigazítás

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Az alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 1.Pf.20.657/2021/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 69.P.20.343/2021/15-I.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezését – az eljárási költség és illeték viselésére is kiterjedően – hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 127.000 (százhuszonhétezer) forint első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 154.000 (százötvennégyezer) forint első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes köteles az államnak – külön felhívásra – megtéríteni.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes politológus, szociálpszichológus, a név elnevezésű politikai kutató és elemző tanácsadó intézet tulajdonosa és ügyvezető igazgatója.

[2] A név1 című internetes újságban dátum-án angol nyelvű cikk jelent meg „cím4” címmel. A cikk több magyar közéleti szereplőt megszólaltatott a koronavírus elleni védőoltásokkal és az azzal összefüggő magyar kormányzati intézkedésekkel, kommunikációval, a magyarok oltási hajlandóságával és mindezek esetleges politikai következményeivel kapcsolatban. A nyilatkozók között a felperes is szerepelt. Tőle idézték azt, hogy egy másik interjúban arról beszélt, hogy más okai is lehetnek annak, hogy az emberek haboznak a koronavírus elleni oltással kapcsolatban, aggódnak a vakcina gyors kifejlesztése miatt, ezért fontosak az oltások melletti közegészségügyi kampányok, ugyanakkor Brüsszel (az Európai Unió) mindig valaminek az akadályaként tűnik fel a kormányzat kommunikációjában. Idézik a felperestől azt is, hogy „inkább az fontos név2ak, hogy ő legyen az, aki az oltást behozza Magyarországra, ő az, aki megmenti az országot”. A cikk befejező része „cím5” alcím alatt azzal foglalkozik, hogy az oltásra való regisztráció kérdése is vitatott téma. Közlik a magyar kormány erre vonatkozó álláspontját, és azt is, hogy a kritikusok szerint a kormány stratégiája visszaüthet, mert a kormánynak már most az egyik legmagasabb koronavírus okozta halálozási aránnyal kell szembenéznie az Európai Unióban és egy potenciálisan egységes ellenzékkal a 2022-es parlamenti választáson. Ezután a következőket idézik a felperestől: „A tét magas. Ha aláássák az emberek oltási hajlandóságát, annak politikai következményeit név2 szenvedheti el.”

[3] Ezt követően az alperes által szerkesztett internetes portálon több írás is megjelent a felperes nyilatkozatának értelmezéséről.

[4] Az alperes által szerkesztett név3 internetes sajtótermékben dátum1-án „cím6” címmel megjelent cikkben beszámolnak arról, hogy név4 a név5 sajtótájékoztatóján azt mondta, hogy „cím7”. A cikk ezzel kapcsolatban azt közli, hogy a Nemzeti Népegészségügyi Központ már korábban, 2020. december 31-én közzétette az oltási terv alapján készített lakossági tájékoztatót, és erről az az alperes által szerkesztett hírportál is beszámolt. Ezt

követően a cikk arról tájékoztat, hogy az ellenzéki párt olyan oltási tervet hiányol és követel, amely napok óta a lakosság rendelkezésére áll. A cikkben idézik a név6-frakció reagáló közleményét, mely szerint „a baloldalt a védőoltás kapcsán is kamuzásra képes. Megkérjük a baloldalt, hogy fejezze be a hazudozást. A járvány kezdete óta mást se csinálnak, csak kamuznak és zavart akarnak kelteni”. Idézik azt is a közleményből, hogy megkezdődött az egészségügyi dolgozók oltása és ahogyan újabb vakcina-szállítmányok érkeznek, újabb célcsoportok következnek majd, a védőoltás ingyenes és önkéntes, azt teljes mértékben a kormány finanszírozza. Ezt követően a cikk közlése szerint az alperes részéről írták meg, hogy kiszivároghatott a baloldal védőoltással kapcsolatos politikai kommunikációs terve: „felperes egy interjúban elszólta magát: szerinte a nagy tét miatt a baloldálnak az oltásellenességre kellene ráerősítenie”. A cikk ezután azt tartalmazza, hogy a baloldali pártok azóta sem tisztázták hozzáállásukat a koronavírus elleni vakcina témájához. A sajtóközlemény azzal zárul, hogy név2 egyértelművé tette, hogy az uniós beszerzésben lekötött vakcinán felül minden tagállam dolgozik, hogy több vakcinát vásároljon, Magyarország az orosz és kínai vakcina beszerzésének ügyében is küldött ki ügynököket, de ők még nem jártak sikerrel.

[5] A cikk számos hiperhivatkozást tartalmaz, így a cikkből - többek között - elérhető a név3 dátum2-i, „cím10 – felperes felfedte a kormánybuktató stratégiát” című cikk is, amelyben szintén idézik a név1 című lap hivatkozott cikkében, annak befejezéseként rögzített, felperestől származó, „A tét magas...” kezdetű közlést.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

[6] A felperes keresetében az alperest a név3 sajtótermék nyitóoldalán helyreigazító közlemény közzétételére kötelezését kérte az alábbi tartalommal: „Helyreigazítás felperesrel kapcsolatos cikk miatt. A név3 oldalon dátum1-án megjelent, a »cím6« című cikkünkben valótlanul állítottuk, hogy felperes egy interjúban olyan nyilatkozatot tett, amely szerint a nagy tét miatt a baloldálnak oltásellenességre kell ráerősítenie.” Keresetének indokaként előadta, hogy nem tett olyan nyilatkozatot, mely szerint „a nagy tét miatt a baloldálnak az oltásellenességre kell ráerősítenie”, ezért a személyére vonatkozó tényállítás valótlan. Álláspontja szerint a vitatott közlés értelme az, hogy ő olyan javaslatot adott a baloldali összefogás számára, hogy a 2022-ben esedékes országgyűlési választások során a politikai hatalomátvételhez alap lehet az, hogy az oltásellenes kommunikáció stratégiáját folytassák. Ehhez képest nyilatkozatában éppen, hogy nem oltásellenes kampányra buzdított, hanem Magyarország legnagyobb problémájának az oltásba vetett bizalom csökkenését nevezte. A név1 internetes sajtótermékben megjelent közleményében nem esik szó ellenzéki stratégiáról, nem fogalmazott meg politikai tanácsot, kizárólag a magyar kormány politikáját értékelte és a vakcinával kapcsolatos, kormánynak is felróható alacsony társadalmi bizalom lehetséges hátrányos következményeire hívta fel a figyelmet.

[7] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a közölt tényállítás valós tartalmú, a sérelmezett cikk címe és annak teljes tartalma a politikai ellenzék vádaskodását kritizálta, mely szerint nincs oltási terv - ezzel szemben az oltási sorrendet is meghatározó kormányzati intézkedések létre és helyességére hívta fel a figyelmet. Ehhez képest a per tárgyát képező közlés a cikk teljes tartalma szempontjából lényegtelennek minősül, ezért sajtó-helyreigazítás alapjául nem szolgálhat. A felperes közszereplő, közéleti, politikai témákban rendszeresen megnyilatkozó személy, aki a név tulajdonosaként és vezetőjeként korábban az állami szervekkel volt számos tanácsadói szerződéses jogviszonyban. A cikk

közérdeklődésre számot tartó témáról szól, összességében véleményt tükröz, a dátum2-én megjelent másik cikken alapul. A név7 cikkének befejezéseként szereplő, felperestől származó mondat helyes fordítása mellett a helyreigazítani kért közlés nem tekinthető valótlannak, a felperes nyilatkozatának megfelelően adott tájékoztatást a cikkben, ezért a sérelmezett közlésnek, mint következtetésnek valós ténybeli alapja van.

Az első- és másodfokú ítélet

[8] Az elsőfokú bíróság ítéletével - a keresetnek részben helyt adva - kötelezte az alperest, hogy 5 napon belül a név3 internetes sajtótermék nyitóoldalán tegye közzé 24 órán keresztül önálló hírként, valamint a sérelmezett cikkbe ágyazva a cikk címe alatt, a lead felett a cikk elérhetőségének teljes idejére, legalább 30 napig, a cikk tipográfiai jellemzőivel azonos szerkesztéssel az alábbiakat:

„Helyreigazítás felperesrel kapcsolatos cikk miatt. A név3 oldalon dátum1. napján megjelent az »cím6« című cikkünkben valótlannul állítottuk, hogy felperes egy interjúban olyan nyilatkozatot tett, mely szerint a baloldálnak az oltásellenességre kell ráerősítenie”.

Ezt meghaladóan a bíróság a keresetet elutasította, és az alperes kiadóját, a Zrt.-t perköltség megfizetésére és illeték megtérítésére kötelezte.

[9] Az elsőfokú bíróság a cikk tartalmát értékelve megállapította, hogy a zavart keltő és az oltási tervet alaptalanul hiányoló baloldalhoz tartozó politikai erők kommunikációját állította szembe a kormányzat intézkedéseivel. Az indokolás szerint a közlemény nem említi a 2022-es országgyűlési választásokat, illetve a választási kampányt, valamint az arra vonatkozó stratégiákat. A „magas tét” kifejezés a baloldal védőoltással kapcsolatos kommunikációs tervével áll összefüggésben, ebben az összefüggésben ítélandó meg a felperes által sérelmezett szövegrészlet. Az alperes által dátum3-án közzétett „cím9” című sajtóközlemény nem volt figyelembe vehető, mert arra a cikk sem tartalmával, sem hiperhivatkozásként nem utalt. Az az olvasó, aki a keresettel támadott, vagy a hiperhivatkozással elérhető „cím10” című cikket olvasta, juthatott olyan következtetésre, hogy a felperes a név1. portálnak olyan nyilatkozatot tett, miszerint a baloldálnak az oltásellenességre kellene ráerősítenie. A hivatkozott dátum2-i cikk erre ráerősít, mert az olvasót olyan összefüggéssel szembesíti, hogy a név1. cikkéből idézett szövegrészletből következően a felperes szerint a választási győzelemhez nem szükséges más, mint a vakcinákba vetett bizalom aláásása. Mindebből az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a felperestől idézett mondat nem hordoz ilyen tartalmat, ezért az alperest a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Smtv.) 12. § (1) bekezdése alapján a valótlán tényállításnak minősített közlemény helyreigazítására kötelezte. A név1 oldalon megjelent angol nyelvű cikk hiteles magyar nyelvű fordítását az alperes bizonyítási indítványának hiányában az elsőfokú bíróság nem szerezte be.

[10] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyta.

[11] A jogerős ítélet indokolása szerint az elsőfokú bíróság az irányadó jogszabályokat megfelelően alkalmazta, a fellebbezésben kifejtett jogi érvek alapján az elsőfokú ítélet felülmérlegelésére nem volt indok. A másodfokú bíróság a szövegösszefüggés vizsgálata alapján megállapította, hogy a cikk kiemelt közérdeklődés középpontjában álló kérdést vizsgált, a koronavírus világjárvány kezelésével kapcsolatos hazai politikai álláspontokat,

azok különböző megközelítéseit mutatta be. A helyreigazítani kért mondat a felperesnek, mint véleményformáló ellenzéki kötődésű közéleti személynek a külföldi sajtóban angol nyelven megjelent nyilatkozatára támaszkodott. A másodfokú bíróság szerint az ügy elbírálása szempontjából ennek a nyilatkozatnak vagy magyar nyelvű fordításának érdemben nem volt jelentősége, figyelemmel arra, hogy a külföldi internetes oldalon megjelent hírt hivatkozásként a perbeli cikkbe nem illesztették be, azt az olvasók közvetlenül nem érhették el. A bíróságnak azt kellett eldöntenie, hogy a felperes korábbi, dátum2-i cikkben foglalt nyilatkozata helyreigazításra alapot adó módon került-e bemutatásra. A másodfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy sem a korábbi, sem a perbeli cikkben nem található a felperestől származó olyan mondat, amely a helyreigazítani kért állítással azonos jelentést hordozna. A cikkben hivatkozott hírben idézték a felperestől a kérdéses mondatot, de annak tartalmát a másodfokú bíróság úgy értékelte, hogy a felperes olyan gondolatot nem fogalmazott meg, hogy az oltásokkal szembeni szkepticizmust a baloldali politikai erőknek támogatnia kellene, így ilyen nyilatkozat (tartalom) hiányában a felperes megalapozottan kért helyreigazítást.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[12] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a kereset teljes elutasítását kérte. Felülvizsgálati álláspontja szerint a jogerős ítélet az Smtv. 12. § (1) bekezdését megsértve kötelezte helyreigazításra. Hivatkozott a Kúria hasonló tényállás mellett korábban hozott Pfv.IV.21.299/2021/3. számú határozatára, amely a felperes helyreigazítási igényét elutasította. Az alperes szerint az elsőfokú bíróság tévesen vizsgálta a felperestől idézett mondat nyelvtani értelmezésű fordítását, mert azt kellett volna értékelnie, hogy az alapot adott-e a megfogalmazott kritika kinyilvánítására. Az eldöntendő kérdés az volt, hogy a név1 cikkének utolsó két bekezdésében a felperes által tett nyilatkozatok és a perben kifogásolt mondat alapján megfogalmazhatott-e kritikát anélkül, hogy az utóbb sajtó-helyreigazítási kötelezettséget vonjon maga után. Az alperes szerint a felperesnek a név1 cikkének utolsó két bekezdésében tett nyilatkozatai értelmezhetők oly módon, hogy a felperes „elszólta magát” az ellenzéki kampánystratégiáról. A felperes kiemelt politikai közszereplőként és ellenzéki "véleményvezérként" a személyét érintő közéleti megnyilvánulásokkal szemben a legfokozottabb tűrésre köteles. A cikk perbeli kitétele közéleti kérdésben kinyilvánított véleményt tükröz, amely helyreigazítás alapja nem lehet. A név1 cikkében szereplő utolsó mondat kellő ténybeli alapot szolgáltatott a vélemény kifejtésére, arra, hogy a felperes kijelentésének alanyaként a magyar politikai ellenzéket azonosítsa. A perbeli cikk szerzője a felperes nyilatkozatának ilyen értelemben kezelt tag értelmezését bírálta, és politikai vita keretében fejtette ki álláspontját, elmarasztaló véleményét. Az idézett mondatnak nem csupán egyetlen értelmezése lehetséges, az olvasó feladata annak eldöntése, hogy a szó szerint idézett közlést értelmezve egyetért-e a szerzővel vagy sem. A kifejtett vélemény megalapozottságáról a bíróság érdemben nem foglalhat állást, vélemény nem lehet helyreigazítás tárgya.

[13] A felperes a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte, annak helyes indokai alapján. Előadta, hogy a Kúria alperes által hivatkozott korábbi ítélete nem szolgálhat alapul a jelen per eldöntéséhez, mert a perbeli cikk a felperes kérdéses nyilatkozatát nem idézi, a felperes nyilatkozatát nem következtetésként, hanem önmagában álló tényként fogalmazza meg.

A Kúria döntése és jogi indokai

[14] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alapos.

[15] A felülvizsgálat a megelőző eljáráshoz kapcsolódó rendkívüli, korlátozottan igénybe vehető fellebbviteli perorvoslat, melynek kizárólag jogszabálysértésre hivatkozásra alapítottan van helye. Rendkívüli jogorvoslati jellegéből következően funkciója a kérelmet előterjesztett fél által állított jogsérelem elbírálása és megalapozottsága esetén annak orvoslása. A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 423. § (1) bekezdése szerint a Kúria a felülvizsgálat során a felülvizsgálati és csatlakozó felülvizsgálati kérelem korlátai között, az ott megjelölt jogszabályok, illetve a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés tekintetében vizsgálja a jogerős ítélet jogszabálysértő, illetve a kúriai határozattól jogkérdésben eltérő voltát. A (2) bekezdés szerint a felülvizsgálat a jogerős ítélet meghozataláig bekövetkezett és a jogerős ítélettel elbírált tényekre terjedhet ki.

[16] A felülvizsgálati kérelem alapján a Kúriának abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a jogerős ítélet jogszabályt sértve kötelezte-e az alperest helyreigazításra annak megállapításával, hogy a kifogásolt közlés valótlan tényállításnak minősül.

[17] Az Smtv. 4. § (1) bekezdése szerint Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét. A (3) bekezdés szerint a sajtószabadság gyakorlása nem valósíthat meg bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást, nem sértheti a közérkölcset, valamint nem járhat mások személyiségi jogának sérelmével. Az Smtv. 10. §-a szerint mindenkinek joga van arra, hogy megfelelően tájékoztassák a helyi, az országos és az európai közélet ügyeiről, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről. Az Smtv. 12. § (1) bekezdése szerint, ha valakiről bármely médiatartalomban valótlan tényt állítanak, híresztelnek vagy vele kapcsolatban való tényeket hamis színben tüntetnek fel, követelheti olyan helyreigazító közlemény közzétételét, amelyből kitűnik, hogy a közlés mely tényállítása valótlan, illetve megalapozatlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben és ehhez képest melyek a való tények.

[18] A Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalásának II. és III. pontja szerint a kifogásolt sajtóközleményt a maga egészében kell vizsgálni. A kifogásolt közléseket nem formális megjelenésük, hanem valós tartalmuk szerint kell megítélni. A közlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. A jogosult személyének megítélése szempontjából közömbös részletek, pontatlanságok, lényegtelen tévedések nem adnak alapot helyreigazítás elrendelésére. Véleménynyilvánítás, értékelés, bírálat, valamint a társadalmi, politikai, tudományos vagy művészeti vita önmagában ugyancsak nem lehet helyreigazítás alapja.

[19] A perbeli esetben fontos mérlegelési szempont, hogy a felperes közszereplőnek minősül. Ez a minőség nem szűkíthető le a politikai közhatalmat gyakorló személyek körére. A felperes, mint politikai elemző gyakran szólal meg vitatott közéleti kérdésekben, kifejezésre juttatva saját, illetve az általa képviselt, elemzői tevékenységet is gyakorló intézmény álláspontját. Ez azt is jelenti, hogy személye, illetve tevékenysége tekintetében a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:44. § (1) bekezdésére is figyelemmel a véleménynyilvánítás lehetőségei az átlagosnál tágabbak. Ezt meghatározza az is, hogy a felperes nem vitatottan közéleti ügyben, a rendkívüli közfigyelmet keltő koronavírus-járvány elleni oltások (vakcinák) ügyében szólalt meg, vagyis közérdeklődésre számot tartó aktuális közéleti vitában fejtette ki az álláspontját.

[20] Az Alkotmánybíróság 13/2014. (IV. 18.) számú határozatában kifejtettek szerint amennyiben az állapítható meg, hogy a közlés a közügyek szabad vitatását érinti, úgy a közlés automatikusan a véleménynyilvánítási szabadság magasabb szintű oltalmát élvezi. Ezt követően arról kell döntenie, hogy a közlés értékítéletnek vagy tényállításnak tekinthető-e. A véleményszabadság nemcsak bizonyos felfogások vagy eszmék, hanem magának a véleménynyilvánításnak a lehetősége előtt nyit szabad utat. A véleményszabadság korlátja, hogy az nem nyújt védelmet az öncélú, a közügyek vitatásának körén kívül eső, így a magán- vagy családi élettel kapcsolatos közlésekkel szemben. Ezen kívül nem védelmezi a közéleti vitában kifejtett olyan véleményt sem, amelyben a megfogalmazottak az emberi méltóság korlátozhatatlan magját sértik {[39], [40]}.

[21] A szabad véleménynyilvánításhoz való jog a kifejtett véleményt annak érték- és igazságtartalmára tekintet nélkül védi. [...] A véleménynyilvánítás szabadsága az értékítéletet kifejező, az egyén személyes meggyőződését közlő megszólalásokra attól függetlenül kiterjed, hogy a vélemény értékes vagy értéktelen, helyes vagy helytelen, tiszteletre méltó vagy elvetendő. A politikai véleménynyilvánítás fokozott védelme mind a közügyekben megfogalmazott értékítéletre, mind pedig a közügyek körébe tartozó tényállításokra vonatkozik {7/2014. (III. 7.) AB határozat [49], [50]}.

[22] Az Alkotmánybíróság újabb határozatában erősítette meg, hogy a közügyekkel összefüggő vélemények kinyilvánítását a szólásszabadság különös erővel védelmezi, és a közügyek megvitatásának lényegi részét jelentik a közügyek alakítóinak tevékenységét, nézeteit, hitelességét érintő megnyilvánulások: a társadalmi, politikai viták jelentős részben éppen abból állnak, hogy a közélet szereplői, illetve a közvitában részt vevők egymás elképzeléseit, politikai teljesítményét és azzal összefüggésben egymás személyiségét is bírálják. {IV/3954/2021 számú határozat [27]}.

[23] A perbeli cikk lényeg mondanivalója az, hogy szembe állítja az ellenzéki kritikákat bizonyos kormányzati intézkedésekkel, megállapítva az utóbbiak helytállóságát és az azzal szemben megfogalmazott kritika megalapozatlanságát. Ezzel kapcsolatban utal vissza a lap egy korábbi (dátum2.) cikkére és az abban tett megállapításra, mely szerint kiszivároghatott a „baloldal védőoltással kapcsolatos politikai kommunikációs terve”, abban az összefüggésben, hogy a felperes „egy interjúban elszólta magát: szerinte a nagy tét miatt a baloldálnak az oltásellenességnek kell ráerősítenie”.

[24] A Kúria nem kíván eltérni a felperes jelen perbelivel azonos - közzétett - nyilatkozatán alapuló sajtóközlemény tárgyában korábban hozott, a felperes sajtóhelyreigazítás iránti keresetét elutasító Pfv.IV.21.299/2021/3. számú ítéletében kifejtett álláspontjától. A hivatkozott ítélet ugyancsak a név3 internetes portálon dátum3-án megjelent „cím9” című cikk kapcsán született, ahol hivatkoztak a dátum2-i, ugyanott megjelent írásra, idézve a felperesnek - az alperes szerint a véleménynyilvánítását kiváltó - a brüsszeli lap cikkét lezáró közlését: „A tét magas. Ha aláássák az emberek oltási hajlandóságát, annak politikai következményeit név2 szenvedheti el”. A jelen perbeli cikkben is hivatkozott írásra figyelemmel a felperes idézett közlése akkor is figyelembe vehető, ha az a cikkben konkrétan idézésre nem kerül.

[25] A Legfelsőbb Bíróság egy korábbi határozatában a nyilvánosság előtt kifejtett szakmai állásponttal szemben, ugyancsak a nyilvánosság előtt megfogalmazott ellenvélemény kapcsán kifejtette: ha valakit társadalmi, politikai, művészeti vagy szakmai kérdésekben álláspontját, nézeteit a nyilvánosság elé tárja, számolnia kell azzal, hogy mások – ugyancsak a nyilvánosság fórumain – szavait, azok jelentéstartalmát esetleg a nyilatkozó szándékától eltérően értelmezik, nézeteit bírálják és ellenvéleményt fogalmaznak meg, az így keletkezett vitában kifejtett álláspontok helytállóságáról nem a bíróság hivatott döntenie (Pfv.IV.20.706/2008/7.).

[26] A Kúria a korábbi ítéletben elfoglalt álláspontját fenntartva úgy ítélte meg, hogy a név1 cikkének a felperestől származó záró mondata egyfajta (vékony) ténybeli alapot szolgáltatott az alperes számára arra, hogy a mondat jelentését – a saját felfogása szerint – tovább gondolva a kijelentés alanyának a magyar politikai ellenzéket tekintse.

[27] Köztudomásúnak tekinthető, hogy a magyarországi politikai életben folyamatosan éles vita zajlik a koronavírus-járvány kezelésének módjáról, eszközeiről a kormányzati oldal képviselői és a politikai ellenzék között. Ebben az összefüggésben a felperesnek a név1 című lapban megjelent záró mondatát illetően megállapítható volt, hogy annak nem csupán egyetlen értelmezése lehetséges, az olvasó feladata annak eldöntése, hogy egyetért-e a szerző véleményével, következtetésével.

[28] A Kúria szerint ebben a perbeli esetben is az volt megállapítható, hogy az alperes a kereset tárgyává tett mondatban a felperesnek a sajtóban közölt mondatáról politikai véleményt formált, ehhez képest a vélemény tartalmi megalapozottsága érdemben nem volt vizsgálható. A véleménynyilvánítás logikai megalapozottságáról, tartalmi helytállóságáról a bíróság nem foglalhat állást. A perbeli esetben a szerző a felperes nyilatkozatának egyfajta lehetséges értelmezése alapján véleményt fogalmazott meg, amely helyreigazítás alapja nem lehet.

[29] Mindezekre figyelemmel a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet jogszabályt sértően kötelezte helyreigazítás közzlésére, ezért a Pp. 424. § (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a keresetet elutasította.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[30] 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 12. § (1) bekezdés, PK 12. számú állásfoglalás

A döntés elvi tartalma

[31] Sajtó-helyreigazítást csak valótlan tényállítás vagy való tény hamis színben való feltüntetése alapozhat meg. Amennyiben egy nyilatkozat többféle módon is értelmezhető, az egyik lehetséges értelmezéséről kifejtett elmarasztaló vélemény, annak tartalmi helytállóságától függetlenül nem lehet sajtó-helyreigazítás tárgya. A nyilvánosság előtt a közéleti témában megnyilatkozó személynek számolnia kell azzal, hogy véleményét a nyilvánosság fórumain elemzik, esetleg a szándékától eltérő tartalommal értelmezik.

Záró rész

[32] A Kúria a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján a pervesztes felperest kötelezte az alperes jogi képviselőjével felmerült első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költségének

megfizetésére, amelynek összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (3) és (5) bekezdései alapján mérlegeléssel állapította meg.

[33] A le nem rótt kereseti, fellebbezési és felülvizsgálati eljárási illetéket a pervesztes felperes köteles az államnak a Pp. 101-102. §-ai alapján megtéríteni. Az illeték mértéke az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 42. § (1) bekezdése, 46. § (1) bekezdése és 50. § (1) bekezdése alapján került megállapításra.

[34] A Kúria az alperes felülvizsgálati kérelmét a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2022. április 13.

Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró